

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/16/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117250516
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6117250516.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci žalobkyne: JUDr. Lucia Fabriciusová, J. A. Komenského 18B, 974 01 Banská Bystrica, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu U.. P. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. XXXX/XX, XXX XX W. W., proti žalovanej: P. Y. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom ul. X. mája XXA., XXX XX W. W., zast. JUDr. Jozef Veselý, advokát, Mierová 1, 990 01 Veľký Krtíš, IČO: 50659537, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, na odvolanie žalobkyne a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 17.07.2019, č.k. 9C/83/2017-388, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.
- II. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že:

„Súd v y p o r i a d a v a bezpodielové spoluvlastníctvo manželov úpadcu U.. P. O., A.. XX. XX. XXXX, W. L. XXXX/XX, XXX XX W. W. a žalovanej P. Y. O., H. P., A.. XX. XX. XXXX, W. J.. X. P. XXA, XXX XX W. W. tak, že z majetku nadobudnutého za trvania BSM a to:

1. Rodinný dom bez súpisného čísla, postavený na parcele I.-O. XXXX/X, evidovaný u Okresného úradu W. W., odbor katastra, na LV č. XXXX, v zostatkovej hodnote 102 000,-- Eur

2. Zariadenie rodinného domu pozostávajúce zo zariadenia:

- predsiene:

prútený stolík s dvomi prútenými kreslami v zostatkovej hodnote 20,-- Eur

- obývacej izby:

sedacia súprava, konferenčný stolík v zostatkovej hodnote 60,-- Eur

písací stôl v zostatkovej hodnote 20,-- Eur

kancelárska stolička v zostatkovej hodnote 10,-- Eur

TV prijímač Sony Trinitron v zostatkovej hodnote 15,-- Eur

magnetofón Philips v zostatkovej hodnote 10,-- Eur

dve stropné svietidlá v zostatkovej hodnote 15,-- Eur

koberec v zostatkovej hodnote 10,-- Eur

- zariadenie kuchyne:	
rohová lavica a stôl v zostatkovej hodnote	10,-- Eur
chladnička Eurotech v zostatkovej hodnote	15,-- Eur
radiomagnetofón Roadstar v zostatkovej hodnote	5,-- Eur
kuchynský sporák Eurotech v zostatkovej hodnote	30,-- Eur
stropné svietidlo v zostatkovej hodnote	5,-- Eur
automatická práčka Bosch v zostatkovej hodnote	30,-- Eur
mraznička Gorenje v zostatkovej hodnote	20,-- Eur
- zariadenie detskej izby 1:	
nábytková stena v zostatkovej hodnote	30,-- Eur
posteľ v zostatkovej hodnote	10,-- Eur
stropné svietidlo v zostatkovej hodnote	5,-- Eur
písací stôl so stoličkou v zostatkovej hodnote	20,-- Eur
- zariadenie detskej izby 2:	
nábytková stena v zostatkovej hodnote	30,-- Eur
posteľ v zostatkovej hodnote	10,-- Eur
stropné svietidlo v zostatkovej hodnote	5,-- Eur
písací stôl so stoličkou v zostatkovej hodnote	20,-- Eur
- zariadenie pracovne:	
písací stôl v zostatkovej hodnote	10,-- Eur
kancelárska stolička v zostatkovej hodnote	5,-- Eur
knižnica, skrinka v zostatkovej hodnote	15,-- Eur
- zariadenie spálne:	
posteľ, nočné stolíky v zostatkovej hodnote	30,-- Eur
Spolu hnutelné veci v zostatkovej hodnote	465,-- Eur

3. Pasíva:

pohľadávka SPP - distribúcia a. s. vo výške	9 221,67 Eur
pohľadávka Stredoslovenskej energetiky a.s. vo výške	289,16 Eur
pohľadávka Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti	162,09 Eur

p r i k a z u j e do výlučného vlastníctva žalovanej rodinný dom bez súpisného čísla, postavený na parcele I.-O. XXXX/X, evidovaný u Okresného úradu W. W., odbor katastra, na LV č. XXXX, ako aj zariadenie rodinného domu, t. j. hnutelné a nehnuteľné veci v celkovej zostatkovej hodnote 102 465,-- Eur.

Pohľadávky SPP - distribúcia a. s. vo výške 9 221,67 Eur, Stredoslovenskej energetiky a. s. vo výške 289,16 Eur a Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti a.s. vo výške 162,09 Eur z o s t á v a j ú v solidárnom záväzku úpadcu a žalovanej.

Žalovaná je p o v i n á z titulu vyporiadania BSM zaplatiť úpadcovi sumu 34 155,- Eur v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žalovaná je p o v i n á zaplatiť pripojeným príkazom k úhrade súdny poplatok vo výške 3 074,-- Eur v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žiadna zo strán n e m á nárok na náhradu trov konania.“

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že BSM úpadcu a žalovanej trvalo od uzavretia manželstva, t.j. dňa 17.03.1990 do 22.05.2017, kedy zaniklo vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu. Nebolo sporné, že k tomuto dňu existovala masa BSM pozostávajúca z nehnuteľností - rodinného domu bez pozemku a jeho zariadenia v rozsahu a zostatkovej hodnote uvedenej žalovanou na č.I. 298 spisu. Sporná bola výška zostatkovej hodnoty rodinného domu a existencia a výška výlučných finančných prostriedkov

investovaných žalovanou do jeho stavby. Sporný bol tiež spôsob vyporiadania BSM, keď žalobkyňa žiadala, aby všetky aktíva boli prikázané do majetku úpadcu tak, aby boli vypořadané v rámci konkurzného konania. V opačnom prípade mala za to, že by boli znevýhodnení veritelia, ktorí si uplatnili pohľadávky v konkurznom konaní voči úpadcovi. Pri určení zostatkovej hodnoty rodinného domu súd vychádzal zo záverov vykonaného znaleckého dokazovania s prihliadnutím aj na pripojený listinný dôkaz žalobkyňou - potvrdenie realitnej kancelárie. Tvrdenia o existencii takých väd v takom rozsahu a charaktere, ktoré by mali za následok nižšiu trhovú cenu, žalovaná nepreukázala. Súd nehnuteľnosť vrátane zariadenia prikázal do výlučného vlastníctva žalovanej, pričom zohľadnil, že sa jedná o nehnuteľnosť, ktorú žalovaná dlhodobo užíva a nemá inú možnosť bývania. Tiež súd prihliadol aj na tú skutočnosť, že sa výraznou mierou prostredníctvom svojich príbuzných podieľala na jej stavbe, a to svojpomocou, ako aj finančne. Úpadca sa v dome od roku 2008 nezdržiava a nepodieľa sa ani na nákladoch spojených s jeho užívaním. Poukázal na to, že za predmet BSM nemožno považovať pohľadávky a dlhy, ktoré sa riadia právnym režimom záväzkových vzťahov len jedného s manželov. Žalovaná v konaní nepreukázala, že pred uzatvorením manželstva vlastnila finančné prostriedky v tvrdenej výške 170 000,- Sk, ktoré mala investovať do stavby rodinného domu. Nepreukázala, že jej rodičia poskytli okrem 300 000,- Sk aj ďalšiu vysokú sumu 350 000,- Sk. Súd mal za nesporne preukázané, že hoci na stavbu domu boli použité finančné prostriedky vo výške 250 000,- Sk zo stavebnej pôžičky a 135 000,- Sk z titulu nenávratného finančného príspevku štátu, bola to výlučne rodina žalovanej, ktorá sa podieľala svojpomocne na stavbe rodinného domu a túto skutočnosť súd potom vyjadril v disparite podielov pri vypořadani BSM. Disparitu podielov stanovil voľnou úvahou tak, že aktíva prikázal žalovanej v rozsahu 2/3 a úpadcovi v rozsahu 1/3. Zohľadnil tak nielen zásluhy na strane žalovanej o nadobudnutie a udržanie spoločného majetku, ale aj ďalšie okolnosti v manželstve úpadcu a žalovanej, konkrétne skutočnosť, že úpadca bez vážneho dôvodu nežije v spoločnej domácnosti so žalovanou už od roku 2004, nepodieľa sa na úhrade nákladov spojených s užívaním rodinného domu, ako jedinej hodnotnejšej veci, ktorú nadobudli za trvania manželstva. Naopak, v dôsledku zadlženia bol vyhlásený na jeho majetok konkurz a tým ohrozil hodnoty, ktoré nadobudli spolu so žalovanou za trvania manželstva. Čo sa týka pasív, ktoré súd vypořadaval v rámci širšieho vypořadania BSM, a to pohľadávky pod D8 a 10 žaloby, súd tieto prikázal solidárne uhradiť úpadcovi a žalovanej, a to z dôvodu, že žalovaná namietala, že sa jedná o premlčané pohľadávky. S námietkou premlčania sa súd nemôže vysporiadať v rámci konania BSM. Odôvodnenie oprel o ust. § 143, § 149 ods. 1, 4 OZ, § 150 OZ. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP.

3. Proti rozsudku podali včas odvolanie žalobkyňa (správkyňa konkurznej podstaty úpadcu) aj žalovaná.

4. Žalobkyňa rozsudok žiadala z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietala, že súd prvej inštancie nedostatočne uplatnil a aplikoval výnimku zo zásady rovnosti podielov a túto nedostatočne zdôvodnil, rovnako nesprávne ustálil rozsah záväzkov, v rámci ktorých nezohľadnil záväzky úpadcu vzniknuté z jeho podnikania, ako aj nesprávne prikázal predĺžený majetok do výlučného vlastníctva žalovanej. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že na výstavbe rodinného domu by sa podieľala len rodina žalovanej, keďže na stavbe podľa jej tvrdenia sa podieľali nielen rodinní príbuzní, ale aj známi, ktorých automaticky nemožno spájať len so známymi na strane žalovanej. Svedok P. P. potvrdil, že úpadca aj keď nerobil odborné práce, vykonával pomocné práce. Rovnako z dokazovania nevyplývalo, že úpadca sa z domácnosti odsťahoval v roku 2004, ale bolo zistené, že od roku 2005 spolu nekomunikovali, od roku 2008 nehospodarili a až od roku 2014, keď ich spoločné deti už boli plnoleté, úpadca už vôbec nežije v W. W.. Súd nezohľadnil zjavný spoločný záujem úpadcu a žalovanej vyhnúť sa tomu, aby veritelia boli uspokojení z majetku patriaceho do BSM. Súd ďalej cez prizmu dobrých mravov, či zásadu spravodlivosti nezohľadnil ani tú skutočnosť, čo bolo dôvodom ľahkovážnosti a dlhoročnej nečinnosti oboch manželov, vysokoškolsky vzdelaných, neriešiť majetkové usporiadanie vlastníckych vzťahov k rozostavenému rodinnému domu spôsobom, napr. aj zrušením ich BSM z dôvodu začatia podnikania jedného z manželov, keď úpadca ako advokát, či komerčný právnik v rokoch 1990 až 1998 nemal údajne dostatočný príjem na to, aby financoval výstavbu domu. Úpadca ani žalovaná neprezentovali dôvody odlúčenia, z ktorých by bolo možné vyvodit, že tieto zavini len úpadca. Ďalej žalobkyňa namietala, že aktíva patriace do BSM mal súd prikázať len jednému z manželov, a to úpadcovi, a nie žalovanej. Pokiaľ žalovaná mala prospech zo ziskov z podnikania úpadcu ako svojho manžela, rovnako musia byť pri vypořadani BSM zohľadnené aj dlhy vzniknuté v bezprostrednej súvislosti s podnikaním (rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/1/2014 zo dňa 14.04.2016 a uznesenie NS ČR sp. zn. 22Cdo/3766/2012 zo dňa 25.03.2015). Žalobkyňa poukázala aj na rozsudok Krajského súdu v Trnave 11Co/70/2018 zo dňa 05.02.2019 v obdobnej veci súd konštatoval, že v prípade zániku BSM v dôsledku vyhlásenia konkurzu je na mieste výnimočné riešenie vypořadania BSM takým spôsobom, že všetok majetok BSM bude prikázaný len jednému z manželov, nakoľko je to

odôvodnené princípom ochrany veriteľov. Manžel - nepodnikateľ sa musí podieľať ako na pozitívnom, tak aj na negatívnom výsledku podnikania manžela - podnikateľa. Vychádzajúc z ust. § 147 ods. 1 OZ je záväzok i len jedného z manželov uspokojiteľný z celého majetku tvoriaceho BSM. Preto všetky záväzky, ktoré vznikli počas trvania BSM, bez ohľadu, či ich spôsobil úpadca a žalovaná spoločne alebo ich vznik zapríčinil len jeden z manželov, je takýto záväzok uspokojiteľný z celého majetku patriaceho do BSM. Za daného stavu je na mieste spôsob vyporiadania predĺženého BSM prikázaním všetkých aktív a pasív do výlučného vlastníctva úpadcu bez náhrady za vyporiadanie žalovanej, ktorý spôsob bude nielen zákonným, ale aj logickým a spravodlivým.

5. Žalovaná vo svojom odvolaní navrhla rozsudok okresného súdu zrušiť a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietala, že okresný súd nevykonal potrebné dokazovanie, aby zistil úplne a objektívne stav vo veci samej s tým, že neprihliadol tiež na vznesenú námietku premlčania, a preto rozhodnutie okresného súdu považuje za nepreskúmateľné z hľadiska jeho dôvodov, okrem prikázania nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalovanej. Namietala, že okresný súd výlučne akceptoval znalecký posudok znalca, ktorý takýto posudok vypracoval bez toho, aby reálne umožnil žalovanej dať si vypracovať kontrolný znalecký posudok, resp. nariadiť kontrolné znalecké dokazovanie za účelom zistenia reálnej trhovej hodnoty nehnuteľností, od ktorej sa odvíja základ pre vyporiadanie BSM. Postup súdu, ktorý zamietol dôkazné návrhy s poukazom na koncentráciu konania bol predčasný. Žalovaná namietala zistenú hodnotu nehnuteľností v sume 102 000,- Eur. Namietala ohľadne pohľadávok voči SPP distribúcia, a.s., Stredoslovenská energetika, a.s. a Stredoslovenská vodárenská a prevádzková spoločnosť, že tieto spoločnosti nie sú riadne označené v súlade so zápisom v obchodnom registri ako aj to, že súd neprihliadol k námietke premlčania, ktorá bola vznesená zo strany žalovanej. Uviedla, že súd má povinnosť jasne a zrozumiteľne matematicky vyjadriť ako dospel k výpočtu ohľadne zaplatenia vyrovnacieho podielu vo výške 34 155,- Eur. Žalovaná má za to, že v konaní preukázala, že pred uzavretím manželstva mala vlastné finančné prostriedky vo výške 170 000,- Sk, ako aj to, že jej rodičia darovali sumu 350 000,- Sk. Ohľadne trov konania súd rozhodol vo veci samej v zmysle § 255 ods. 2 CSP, pričom bližšie takéto rozhodnutie nezdôvodnil. Namietala aj výpočet 3% zo zistenej masy BSM, ktorú súd odhadol na sumu 102 465,- Eur a neodpočítal zistené záväzky v sume 9 221,67 Eur, 289,16 Eur a 162,09 Eur, t.j. spolu 9 672,92 Eur, s tým, že mal byť vypočítaný nižší súdny poplatok, pretože hodnota BSM je v tomto prípade nižšia o sumu 9 672,92 Eur.

6. Žalovaná podala voči odvolaniu žalobkyne (správkyne konkurznej podstaty) vyjadrenie, v ktorom uviedla, že zotráva na svojom odvolaní proti napadnutému rozsudku. Uviedla, že žalobkyňa neuvádza žiadne nové skutočnosti, ani nežiada vykonať dôkazy v podanom odvolaní, ale namietala len nesprávne právne posúdenie a skutkové zistenia. Pokiaľ žalobkyňa cituje rozhodnutia iných súdov, tak každý spor je špecifický a nemožno paušálne aplikovať akékoľvek iné rozhodnutia súdov na takýto konkrétny prípad.

7. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedla, že odvolacie dôvody vznesené žalovanou považuje za nedôvodné. Poukázala na to, že súd prvej inštancie nemohol prihliadnuť na žalovanou vznesenú námietku premlčania niektorých záväzkov z dôvodu, že námietku premlčania možno účinne zniesť len priamo voči veriteľovi, ktorý však nie je účastníkom tohto súdneho sporu. Žalovaná mala možnosť prihlásiť svoju pohľadávku z majetkového vyrovnania manželov ako podmienenú pohľadávku, v dôsledku čoho by ako účastník konkurzného konania mohla popierať pohľadávky iných veriteľov. Žalobkyňa nesúhlasila s názorom žalovanej, že nemala možnosť si dať vypracovať kontrolný znalecký posudok. Pasivita žalovanej v preukázaní svojho tvrdenia nemôže byť prenášaná na súd s poukazom na sudcovskú, či zákonnú koncentráciu konania. Ťažko uveriť, že rodičia žalovanej len jej poskytli finančné prostriedky vo výške 300 000,- Eur na výstavbu domu aj pri tej významnej skutočnosti, že pozemok, na ktorom mladomanželia mali stavať dom bol ich dcérou, zo strany rodičov úpadcu v 1/2 darovaný. Rozhodnutie v časti trov konania žalobkyňa považuje za zákonné a spravodlivé. Úspech žalovanej závisel od úvahy súdu v časti určenia disparity podielov oboch manželov, ktorý úspech by nedosiahla dohodou, či súdnym zmierom, vzhľadom na právny status úpadcu, na ktorého majetok bol vyhlásený konkurz.

8. Žalovaná v odvolacej duplike uviedla, tie isté skutočnosti, ktoré uviedla v odvolaní, ako aj vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne.

9. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovanej zo dňa 16.09.2019 zotrvala na svojich dôvodoch odvolania, ako aj písomných vyjadreniach.

10. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP), viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP), prejednal odvolanie žalobkyne a žalovanej bez nariadenia pojednávania (a contrario § 385 ods. 1 CSP) a rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti týchto dôvodov, s doplnením ďalších dôvodov na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia v nadväznosti na odvolacie dôvody a námietky uvádzané žalobkyňou a žalovanou v odvolaní.

14. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, keď vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, vyvodil z neho správne skutkové zistenia, ktoré z vykonaných dôkazov vyplynuli. Okresný súd na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne normy, uviedol svoje úvahy, na základe ktorých dospel ku konečnému rozhodnutiu. Rozhodnutie je presvedčivé, zrozumiteľné a odôvodnené v súlade s § 220 CSP.

15. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozhodnutia a aj vo vzťahu k argumentom žalobkyne a žalovanej uvedeným v odvolaní uvádza, že so všetkými argumentmi sa súd vo svojom rozhodnutí podrobne zaoberal a na tieto dal dostatočnú odpoveď. Žalobkyňa, ako aj žalovaná vo svojich odvolaniach neuviedli iné, nové skutočnosti, ako tie, ktoré uvádzali v priebehu konania na súde prvej inštancie a okresný súd sa s nimi podrobne vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia a odvolací súd sa s jeho úsudkom v plnom rozsahu stotožňuje.

16. Za dôvodnú nepovažoval odvolací súd námietku žalovanej, že postup súdu, ktorý zamietol dôkazné návrhy s poukazom na koncentráciu konania bol predčasný.

17. Civilný sporový poriadok špecifikuje prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany ako procesné úkony strán sporu, ktoré podliehajú koncentrácii konania. Koncentrácia konania vyžaduje, aby strana sporu vykonala špecifikované procesné úkony v určitej fáze konania. Prejavuje sa to aj precizovaním procesných povinností strán sporu pri predkladaní skutkových tvrdení a dôkazných návrhov, ako aj zverejnením širších oprávnení súdu na dosiahnutie sledovaného účelu. Civilný sporový poriadok špecifikuje procesnú povinnosť strán sporu vykonať určité procesné úkony (uvedené v § 149) včas (§ 153 ods. 1) a kladie vyššie požiadavky na relevantnosť týchto procesných úkonov. Civilný sporový poriadok tiež zaviedol aj diskrečnú právomoc súdu neprihliadnuť na procesné úkony strán sporu, ktoré neboli uplatnené včas.

18. Znamená to, že strany sporu nie sú oprávnené vykonať niektoré procesné úkony kedykoľvek v priebehu konania, ale iba v určitom štádiu konania. Ak procesný úkon strany, ktorý podlieha koncentrácii konania, nie je vykonaný včas, nespôsobuje procesnoprávne účinky, a súd na takýto procesný úkon neprihliada. Povinnosť riadneho vedenia sporu je všeobecne vyjadrená v článku 8 CSP tak, že strany sporu sú povinné vykonať prostriedky procesného úkonu a prostriedky procesnej obrany v súlade s princípom hospodárnosti konania. Procesné úkony nesmú viesť k prieťahom v konaní (čl. 5). Nie je želané, aby strana sporu predkladala skutkové tvrdenia alebo dôkazné návrhy až na pojednávaní, čo by mohlo znamenať zmarenie účelu už nariadeného pojednávania a požiadavku na vytyčenie ďalšieho pojednávania, tak ako to bolo v prejednávacom prípade. Okresný súd doručil písomné vyjadrenie znalca právneho zástupcovi žalovanej dňa 15.04.2019, ku ktorému sa žalovaná nevyjadrila. Až na pojednávaní konanom dňa 28.06.2019 (po 2,5 mesiaci) právny zástupca žalovanej predložil písomné stanovisko žalovanej k vyjadreniu znalca s návrhom na doplnenie dokazovania nariadením nového znaleckého dokazovania. V danom prípade sa nejednalo o bezprostrednú reakciu žalovanej na nové skutočnosti, ktoré by vyplynuli z vykonaného dokazovania na pojednávaní konanom dňa 28.06.2019. Správne potom okresný súd na uvedený procesný úkon, ktorý nebol vykonaný včas neprihliadol s poukazom na ust. § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii a odvolací súd sa s jeho postupom v plnom rozsahu stotožňuje. Žalovaná mohla tento úkon vykonať skôr, ak by konala starostlivo.

19. Žalovaná ďalej v konaní namietala zistenú hodnotu nehnuteľností, ktorá bola súdom stanovená na základe napadnutého znaleckého posudku na sumu 102 000,- Eur, a to bez bližšieho (konkrétneho) uvedenia dôvodov. Bez ohľadu na to, že okresný súd rozhodnutie odôvodnil aj s poukazom na ust. § 153 CSP, žalovaná ani v odvolacom konaní neuviedla skutkové tvrdenia, nepredložila dôkaz, ktorý by spochybnil hodnotu nehnuteľnosti v sume 102 000,- Eur. Okresný súd správne uzavrel, že všeobecná hodnota rodinného domu žalovanej a úpadcu predstavovala 102 000,- Eur v zmysle znaleckého posudku vypracovaného znalcom G.. T.. Znalec písomne zodpovedal aj výhrady žalovanej k znaleckému posudku a zotrval na svojich záveroch v plnom rozsahu. Okresný súd vychádzal zo znaleckého posudku ako aj z listinného dôkazu od realitnej kancelárie predloženej žalobkyňou. Uvedené závery preto odvolací súd nemá dôvod spochybňovať, keďže súdna úvaha vedúca k záveru, vychádza z vykonaného dokazovania.

20. Pokiaľ žalovaná ďalej namietala, že súd neprihliadol na námietku premlčania ohľadne pohľadávok SPP distribúcia, a.s., Stredoslovenská energetika, a.s. a Stredoslovenská vodárenská a prevádzková spoločnosť, uvedená námietka nie je dôvodná. Okresný súd správne poukázal na to, že s uvedenou námietkou premlčania sa súd nemôže vysporiadať v rámci konania BSM. Odvolací súd poukazuje na to, že námietku premlčania je možné uplatniť len priamo voči tomu konkrétnemu veriteľovi (SPP, Stredoslovenská energetika, Stredoslovenská vodárenská a prevádzková spoločnosť). Uvedené subjekty - konkrétny veritelia, však nie sú účastníkmi predmetného súdneho sporu, a preto žalovaná v predmetnom konaní nemohla účinne vzniesť námietku premlčania voči predmetným záväzkom manželov. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie merita veci a pokiaľ sa týka námietky ohľadom nedostatočného označenia subjektov - veriteľov, nejedná sa o také náležitosti, ktoré by spôsobovali nevykonateľnosť súdneho rozhodnutia, keď je zrejme kto sú veritelia a je zrejme aj výška ich pohľadávok.

21. Námietka žalovanej, že súd nezohľadnil pri vyporiadaní, sumu 170 000,- Sk (výlučné finančné prostriedky žalovanej), ako aj dar od rodičov vo výške 350 000,- Sk nie je dôvodná. Odvolacia námietka žalovanej smerovala voči nezohľadneniu investícií z jej výlučného majetku do nehnuteľnosti patriacej do BSM (rodinného domu). V tomto prípade je významná otázka dôkazného bremena zaťažujúca povinnosťou preukázať skutkové tvrdenia, ktoré sú založené na rozporných tvrdeniach. Žalovaná tvrdila, že do nehnuteľnosti investovala peňažné prostriedky, ktoré vlastnila pred uzatvorením manželstva vo výške 170 000,- Sk, a ktoré investovala do stavby rodinného domu. Dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo žalovanú. Žalovaná vierohodne nepreukázala, že uvedené finančné prostriedky v sume 170 000,- Sk, ktoré mala investovať do nehnuteľností, boli jej výlučným majetkom. Žalovaná rovnako neunesla dôkazné bremeno ani vo vzťahu k tvrdenému daru zo strany rodičov v sume 350 000,- Sk ako investície zo svojho majetku do nehnuteľnosti patriacej do BSM. Svedok P. P. - brat žalovanej na pojednávaní potvrdil, že bol prítomný pri prvej platbe rodičov žalovanej, kde sa jednalo o sumu 300 000,- Sk, ktoré boli darované žalovanej (jeho sestre). Odvolací súd preto nepovažoval námietky žalovanej ohľadom výlučných finančných prostriedkov v sume 170 000,- Sk a 350 000,- Sk za dôvodné a v plnom rozsahu sa stotožňuje so záverom okresného súdu ohľadom nepreukázania žalovanou tvrdených skutočností ohľadom vnosu do nehnuteľnosti (v sume 170 000,- Sk a 350 000,- Sk).

22. Dôvodná nie je ani námietka žalovanej, že okresný súd matematicky jasne a zrozumiteľne nevyjadril, ako dospel k výpočtu ohľadne zaplatenia vyrovnacieho podielu vo výške 34 155,- Eur. Okresný súd v bode 49. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia dostatočne zrozumiteľne uviedol, ako dospel k sume 34 155,- Eur, ktorá suma predstavuje 1/3 hodnoty aktív, ktoré boli v celom rozsahu prikázané do výlučného vlastníctva žalovanej. Z výrokovej časti napadnutého rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že žalovanej bola prikázaná nehnuteľnosť - rodinný dom v zostatkovej hodnote 102 000,- Eur, zariadenie rodinného domu podrobne rozpísané v bode 2. výrokovej časti rozhodnutia v celkovej zostatkovej hodnote 465,- Eur (hnutelné veci); čo spolu predstavuje sumu 102 465 Eur. Správne potom okresný súd zaviazal žalovanú k povinnosti z titulu vyporiadania BSM zaplatiť úpadcovi sumu 34 155,- Eur (102 465,- Eur : 3 = 34 155,- Eur). Rozhodnutie okresného súdu na základe uvedených skutočností je teda vecne správne, jasné, zrozumiteľné a preskúmateľné, založené na právnom a skutkovom odôvodnení a námietky žalovanej nie sú dôvodné.

23. Pokiaľ žalovaná namietala aj výpočet súdneho poplatku zo zistenej masy BSM, uvedená námietka nie je dôvodná. Správne okresný súd podľa § 2 ods. 2 rozhodol o povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok predstavujúci 3% zo zistenej masy BSM, ktorá predstavuje 102 465,- Eur v zmysle prílohy Zákona o súdnych poplatkoch, a to položky 6 písm. b). Za samotné vyporiadanie BSM súdom je poplatok stanovený vo výške 3% z predmetu konania v prípade, ak sa súdne konanie skončilo rozsudkom. Poplatok za vyporiadanie BSM nemôže byť nižší ako 65,- Eur a horná hranica poplatku je stanovená na 16 596,50 Eur. Súdny poplatok je vyrubený z „predmetu konania“, pričom zákon o súdnych poplatkoch definuje základ poplatku ako cenu všetkých vecí patriacich do BSM a ostatných hodnôt, ktoré sa pritom vyporiadávajú. Tým sú myslené aktívne hodnoty. Pre účely výpočtu poplatku sa do základu nezapočítavajú pasíva, ako úvery a iné spoločné záväzky manželov. Pokiaľ teda žalovaná žiadala odpočítať zistené záväzky v sume 9 221,67 Eur, uvedená námietka nie je dôvodná.

24. Okresný súd rozhodol správne aj o trovách konania v zmysle § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Okresný súd rozhodol vecne správne, keď vzhľadom na charakter konania o vyporiadaní BSM, kde vzhľadom na výsledok konania nebolo možné konštatovať jednoznačný úspech, či neúspech sporových strán, a keď na strane žalobcu vystupuje správca úpadcu, okresný súd rozhodol správne, keď žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

25. Pokiaľ sa týka odvolania žalobcu - správkyne úpadcu, uvedené odvolanie odvolací súd taktiež nepovažoval za dôvodné.

26. Správkyňa úpadcu namietala disparitu podielov, nesprávne ustálenie rozsahu záväzkov, ako aj to, že aktíva patriace do BSM mal súd prikázať len úpadcovi. Uvedené námietky odvolací súd nepovažoval za dôvodné.

27. Žalobkyňa (správkyňa konkurznej podstaty úpadcu) má za to, že okresný súd nesprávne aplikoval výnimku zo zásady rovnosti podielov, a túto nedostatočne zdôvodnil, keď úpadcov vyrovnací podiel ponížil o tretinu pri vyporiadaní BSM. Uvedenú námietku žalobkyne, ktorou vytykala nedôvodnosť disparity podielov pri vyporiadaní BSM vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že pri vyporiadaní BSM podľa § 150 Občianskeho zákonníka má súd pri vyporiadaní spoluvlastníctva prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu a zohľadniť rôzne skutočnosti, ktoré môžu ovplyvniť spôsob vyporiadania. Pri vyporiadaní BSM sa však vychádza zo zásady rovnosti ich podielov, iba v odôvodnených prípadoch môžu byť podiely manželov na spoločnom majetku stanovené odlišným spôsobom. V rámci vyporiadania BSM musí súd prihliadnuť na to, čo bolo zo spoločného majetku vynaložené na oddelený majetok niektorého z manželov, a tiež na nároky jednotlivých manželov proti mase bezpodielového spoluvlastníctva z dôvodu investícií vynaložených z oddeleného majetku niektorého z manželov na spoločný majetok. Ďalej sa prihliada predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý s manželov staral o rodinu a ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Do úvahy treba vziať tiež starostlivosť o deti a obstarávanie spoločnej domácnosti niektorým z manželov. Základnou zásadou vyporiadania je však zásada rovnosti podielov (princíp parity). Vychádza sa z toho, že podiely oboch manželov na majetku patriacom do ich bezpodielového spoluvlastníctva sú rovnaké. Z tejto zásady však sú prípustné výnimky, ktoré umožňujú podiely manželov určiť, i v inom pomere, avšak uplatnenie takéhoto výnimočného postupu musí byť vždy odôvodnené individuálnymi okolnosťami konkrétneho prípadu. Pristúpiť k nerovnomernému určeniu podielov je podľa súdnej praxe možné iba výnimočne v záujme zásady spravodlivosti a dobrých mravov. Pri rozhodovaní o vyporiadaní BSM a určení výšky podielu každého z manželov, by mal súd prihliadať na potreby maloletých detí, zásluhy o nadobudnutie a udržanie spoločného majetku, starostlivosť o rodinu, deti a obstarávanie spoločnej domácnosti, negatívne okolnosti v manželstve (nález Ústavného súdu SR sp. zn. 3ÚS 343/2014 zo dňa 25.11.2014).

28. V prejednávanej veci súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil a zdôvodnil, prečo sa od uvedenej zásady parity odklonil. Odvolací súd sa s jeho úsudkom uvedeným v bode 47. ohľadom disparity podielov v plnom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach naň odkazuje. Uvedené skutočnosti, ktoré viedli súd k disparite podielov, jednoznačne vyplynuli z dokazovania. Aj podľa názoru odvolacieho súdu odklon od rovnosti podielov manželov na majetku je namieste za situácie, kedy zvýšené úsilie jedného z manželov (žalovanej) zaistilo nadobudnutie, ako aj udržanie majetku značnej hodnoty, keď v konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalovaná vyvinula spolu s jej rodinou značné úsilie, jednak pri stavbe rodinného domu, ako aj udržanie tohto majetku značnej hodnoty, keď v konaní bolo jednoznačne preukázané, že úpadca bez vážneho dôvodu dlhšiu dobu nežije v spoločnej domácnosti so žalovanou, nepodieľa sa na úhrade nákladov spojených s údržbou a užívaním predmetného rodinného domu, tak ako na to poukázal okresný súd. Navyiac, bol to práve úpadca, ktorý sa zadlžil a bol na neho vyhlásený konkurz, čím došlo k ohrozeniu majetkových hodnôt patriacich do BSM. Správne potom okresný súd prikázal žalovanej aktíva - nehnuteľnosť + zariadenie rodinného domu do jej výlučného vlastníctva a zároveň zohľadnil väčšie zásluhy o nadobudnutie a udržanie spoločného majetku ako aj negatívne okolnosti v manželstve, a preto bolo spravodlivé, aby na tieto skutočnosti okresný súd prihliadol. Odvolací súd v zhode s okresným súdom, poukazuje na to, že žiadne ustanovenie Občianskeho zákonníka a ani Zákona o konkurze a vyrovnaní neprikazuje súdu prihliadať k záujmom veriteľov v konkurznom konaní pri vyporiadaní BSM, a preto námietka ohľadom nesprávneho prikázania predĺženého majetku do výlučného vlastníctva žalovanej, nie je relevantná.

29. Dôvodná nie je ani námietka žalobkyne, a to, že súd nesprávne ustálil rozsah záväzkov, v rámci ktorých nezohľadnil záväzky úpadcu vzniknuté z jeho podnikania. Základnou podmienkou aplikácie ustanovenia § 145 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka na konkrétny prípad je existencia právneho úkonu týkajúceho sa spoločných vecí. Pokiaľ táto podmienka nie je splnená, sú úvahy o tom, či v konkrétnych okolnostiach išlo o bežnú alebo nie bežnú záležitosť, a teda, či k právnomu úkonu bol alebo nebol potrebný súhlas druhého manžela, alebo či je založená, prípadne pasívna solidarita manželov, bezpredmetné. Za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí treba považovať tie, pri ktorých dochádza k dispozícii s predmetom bezpodielového spoluvlastníctva alebo k výkonu jeho správy. Týmto predmetom podľa platnej právnej úpravy (§ 143 Občianskeho zákonníka) môže byť len to, čo môže byť predmetom vlastníctva, teda iba veci v právnom zmysle. Za predmet vlastníctva, a teda ani BSM sa preto nepovažujú pohľadávky a záväzky (dlhy), ktoré sa riadia všeobecným právnym režimom záväzkových vzťahov. Na tomto závere nič nemení to, že pri zániku bezpodielového spoluvlastníctva sa vykonáva aj vyporiadanie

spoločných pohľadávok a záväzkov manželov (dopadajúce len na vzťah medzi manželmi a nie aj na ich vzťah k tretím osobám) podľa zásad platných pre vyporiadanie tohto spoluvlastníctva (vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva v širšom zmysle). Keďže záväzky, ktoré sú označené v žalobe pod bodom D2, 4, 5 nie sú spoločnými záväzkami, a riadia sa právnym režimom záväzkových vzťahov len jedného z manželov, správne potom okresný súd uzavrel, že sa nejedná o záväzky patriace do BSM. Z hľadiska ustanovenia § 145 Občianskeho zákonníka je pre ne charakteristické to, že sa priamo netýkajú predmetu bezpodielového spoluvlastníctva, teda spoločných vecí, preto aplikácia tohto ustanovenia je v súvislosti s nimi vylúčená.

30. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP. Vzhľadom na charakter konania o vyporiadání BSM - žalobkyne (správkyne konkurznej podstaty úpadcu) a žalovanej, kde vzhľadom na výsledok konania nebolo možné konštatovať jednoznačný úspech, či neúspech sporových strán, a keď na strane žalobcu vystupuje správca úpadcu, odvolací súd rozhodol tak, že žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

31. O veci senát krajského súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).